

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

для здобуття освітнього рівня бакалавр

на тему:

Облік, аналіз та аудит діяльності фінансових установ

Виконав: студент IV курсу,

групи ОО(з) - 41

напряму підготовки (спеціальності)

«Облік і оподаткування»

Кермошук С. Д.

Керівник: д.е.н., проф.

Васильюк М.М.

Рецензент: д.е.н., проф.

Левандівський О.Т.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ У ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ	6
1.1. Організація бухгалтерського обліку та формування звітності	6
1.2. Роль аналізу в управлінні діяльністю фінансових не банківських установ	11
2. МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ТОВ «ІЗІ КРЕДИТ»....	17
2.1. Облік розрахунково-касових операцій.....	17
2.2. Облік операцій з кредитування	21
2.3. Облік доходів і витрат діяльності фінансової установи.....	25
3. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ У ТОВ «ІЗІ КРЕДИТ» ..	33
3.1. Аналіз розрахунково-касових та кредитних операцій	33
3.2. Аудит розрахункових та кредитних операцій.	38
3.3. Аналіз прибутку, рентабельності та оцінка фінансового стану	47
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	62

ВСТУП

Важливе місце у фінансових системах переважної більшості країн належить спеціалізованим небанківським фінансовим установам, які в останні десятиліття все більше розвиваються та конкурують з комерційними банками на ринку фінансових послуг.

Актуальність теми. Виникненню та розвитку небанківських установ на ринку фінансових послуг зазвичай сприяють такі чинники як: збільшення доходів домогосподарств та активний розвиток фондового ринку. Спеціалізовані фінансові установи - це установи небанківської фінансової системи, які акумулюють грошовий дохід, капітал та заощадження населення, компанії, країни, які спеціалізуються на проведенні різних операцій або обслуговують обмежену кількість клієнтів. Важливу роль у цій системі відіграють спеціалізовані фінансові установи, які діють як банки у різних секторах ринку капіталу, але вони не виконують усіх основних банківських функцій та найважливішої характеристики, яка їх відрізняє та розмежовує між банківськими установами.

Основна діяльність сучасних спеціалізованих фінансово-кредитних установ пов'язана з накопиченням заощаджень населення шляхом залучення коштів на депозити, випуску власних акцій, облігацій, продажу страхових полісів; позики конкретному сектору економіки чи економічної діяльності, групі населення; іпотечне кредитування; пенсійна організація та соціальне забезпечення населення; операції взаємодопомоги.

Основними формами діяльності небанківських фінансово-кредитних установ на ринку фінансових послуг є накопичення заощаджень домогосподарств, надання позик через облігації, позики бізнесу та уряду, мобілізація капіталу за допомогою усіх видів акцій, надання іпотечних та споживчих кредитів. а також позики на взаємну допомогу.

Метою діяльності не банківської фінансової установи є одержання прибутку від виконання не банківських операцій та від надання фінансових послуг.

Об'єктом дослідження вибрано діяльність ТОВ «Ізі Кредит», в якому наявні можливості висвітлення досліджуваних у роботі питань щодо обліку, аналізу та аудиту операцій небанківських установ.

Предмет діяльності банку – виконання небанківських фінансових операцій та надання не банківських послуг згідно з наданими Національним банком ліцензіями та провадження іншої діяльності в порядку передбаченому законодавством.

У процесі дослідження нами сформовані такі завдання:

- організаційні характеристики, взаємодія з суспільством;
- оцінка організаційного, облікового, аналітичного, технічного та економічного рівня, визначення основної та функціональної стратегії;
- аналіз динаміки, структури та джерел формування капіталу, для оцінки інноваційно-інвестиційної діяльності установи, її можливостей у цьому напрямку, наявності прихованих та нерозкритих потенціалів;
- аналіз і аудит динаміки техніко-економічних показників діяльності за роки, оцінка її загального економічного стану;
- дослідження взаємовідносини з партнерами та оцінка ефективності комерційної діяльності;
- практичні пропозиції та рекомендації щодо покращення діяльності суб'єкта господарювання.

Банк забезпечує впровадження прогресивних форм розрахунково-кредитного та касового обслуговування населення, розширення безготівкових розрахунків, кредитування населення, валютне обслуговування іноземних громадян і громадян України, надає різноманітні платні послуги.

Причиною тих специфічних умов, що склались у сфері вітчизняної економіки й небанківській системі зокрема, є насамперед нестабільність законодавства, втрата довіри населення до держави й банківської системи загалом. Наведена причина є основною складністю у напрямку збереження успішного фінансового стану не фінансової установи й забезпечення її ефективної діяльності, що водночас потребує зусиль зі сторони кожного учасника процесу.

При дослідженні цієї теми нами використовувалися періодика і спеціальну література. Для виконання роботи використовувалися також методи літературного пошуку, консультації з фахівцями, систематизація, обробка та аналіз отриманої інформації та формулювання пропозицій.

1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ У ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ

1.1. Організація бухгалтерського обліку та формування звітності

Бухгалтерський облік в не банківській системі України організовується з урахуванням принципів і стандартів бухгалтерського обліку та національного законодавства, що діють в міжнародній практиці. Загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю з надання фінансових послуг визначені Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [10]. 41

Управлінські рахунки, як зазначалося, організовуються незалежно на основі специфіки діяльності, структури та потреб управління. Бухгалтерський облік у ТОВ «Ізі Кредит» базується на методологічній основі. Методи обліку окремих не банківських операцій, використання принципів, методів, прийомів та процедур бухгалтерського обліку, визначених чинним законодавством, відображаються у відповідному корпоративному документі (наприклад, у серії), що визначає облікову політику не банківської установи. Зміни в обліковій політиці та пов'язані з ними причини викладаються окремо у пояснювальній записці до річного звіту Компанії.

ТОВ «ІЗІ КРЕДИТ» – це фінансова компанія, яка пропонує швидкі кредити готівкою. Izi Credit (ФК iCredit) - небанківська фінансова компанія, що входить до міжнародної фінансової групи Holding Management Group, і зберігає лідируючі позиції на ринку споживчих кредитів України протягом 11 років. Комерційні операції, тобто торгові події та інші види діяльності, що впливають на умови власності, капітал, зобов'язання та фінансові результати, обліковуються на постійній основі.

Записи бухгалтерського обліку робляться на основі первинних документів, тобто письмових записів, які фіксують, підтверджують комерційні операції та дають юридичну силу на дані бухгалтерського обліку.

Первинні документи формуються під час кожної фінансової операції, і якщо це неможливо відразу після її завершення. Відповідальність за своєчасну та якісну підготовку документів, їх подання для цілей бухгалтерського обліку, за достовірність інформації, наданої в документах, покладається на осіб, які сформували та підписали ці документи. Банківські документи підписуються особисто та, якщо вони заповнені на комп'ютері, у вигляді пароля чи іншої форми авторизації, що дозволяє однозначно ідентифікувати особу, яка здійснила операцію.

Документи забороняють виправлення. Залежно від характеру транзакції, додаткова інформація може бути включена в технологію обробки даних документа. Інформація, що міститься в первинних документах бухгалтерського обліку, яка повинна бути відображена у рахунках, складається і упорядковується на рахунки. Бухгалтерський облік представляє спеціалізовані засоби масової інформації (паперові, машинні) у вигляді відбитків, замовлень, особистих рахунків - призначені для узагальнення, агрегації та синтезу інформації у первинних розглянутих документах.

Комерційні операції реєструються на рахунках подвійним записом, тобто одночасною реєстрацією кожної операції за однаковою сумою за дебетом одного рахунку та кредитом іншого. Як результат, між обліковими записами існує зв'язок, який називається кореспонденцією рахунків. Він відображається відповідним записом бухгалтерського обліку, тобто формулою, яка вказує, що за дебетом і кредитом яких рахунків і в якій кількості фіксується конкретна операція. Подвійне внесення комерційних операцій на рахунки бухгалтерського обліку забезпечує контроль, оскільки кожна транзакція відображається в однаковій кількості в дебеті одного та в кредиті інших бухгалтерських рахунків, завдяки чому досягається рівність дебетової та кредитної суми всіх рахунків. рахунки. Відсутність такої рівності вказує на те, що при реєстрації операцій за рахунками була допущена помилка. Крім того, на основі подвійного запису контролюється економічний зміст комерційних операцій. Це допомагає виявити, який тип операцій призвів до зміни певного виду фондів, джерел їх отримання чи

економічних процесів, звідки вони надійшли та куди направлялися. Бухгалтерські рахунки поділяються на балансові та позабалансові. Наступні критерії є основою для розмежування подання економічних фактів на балансових або позабалансових рахунках у ТОВ «Ізі Кредит»:

- 1) ймовірність того, що банк отримає або втратить будь-яку майбутню економічну вигоду, пов'язану з конкретним видом активу або пасиву;
- 2) конкретний вид активу або пасиву має вартість, яка може бути точно оцінена.

Якщо господарські засоби, кошти і цінності не відповідають зазначеним вище двом критеріям, то вони обліковуються на позабалансових рахунках. На цих рахунках банків обліковуються:

- вимоги та зобов'язання банку, які можуть виникнути у майбутні періоди та за якими він несе ризики;
- документи і цінності;
- операції з приватизації.

Зауважимо, що бухгалтерський облік за позабалансовими рахунками банки ведуть методом подвійного запису. Для цього ТОВ «Ізі Кредит» використовує рахунки групи 991 «Контррахунки».

Залежно від обліку засобів або джерел їх утворення рахунки поділяють на активні, пасивні та активно-пасивні. Активні рахунки призначені для обліку розміщення коштів і господарських засобів, а пасивні – для обліку джерел утворення господарських засобів і коштів. На підставі даних бухгалтерського обліку банками складається бухгалтерська (фінансова) звітність, тобто система взаємозв'язаних узагальнених показників, що відображають фінансовий стан банку та результати його діяльності за звітний період. При цьому важливою рисою бухгалтерського обліку в банках є щоденне завершення усіх процесів обліку та складання щоденних балансів.

Формування фінансової звітності ТОВ «Ізі Кредит» охоплює форми:

- баланс;
- звіт про фінансові результати;
- звіт про рух грошових коштів;
- звіт про власний капітал;
- примітки до фінансових звітів.

Баланс – це звіт про фінансовий стан банку, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Звіт про фінансові результати – це звіт про доходи, витрати і фінансові результати банку.

Звіт про рух грошових коштів має таку мету, яка полягає в наданні користувачам фінансової звітності інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах банку та їх еквівалентах у діяльності.

Звіт про власний капітал має таке призначення – розкрити структуру власного капіталу і причини (фактори), під впливом яких відбулися зміни у структурі і розмірі власного капіталу.

Примітки до фінансових звітів – це сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію й обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами).

Процес підготовки до складання та безпосереднє складання форм фінансових звітів на ТОВ «Ізі Кредит» включає кілька етапів:

1. Закриття рахунків доходів і витрат банку (шостого класу «Доходи» і сьомого класу «Витрати»).

2. Визначення чистого фінансового результату діяльності банку за звітний період (записи на рахунку 5040 «Прибуток звітного року, що очікує затвердження» або 5041 «Збиток звітного року, що очікує затвердження»).

3. Підтвердження залишків на рахунках активів, зобов'язань та капіталу через їх інвентаризацію (першого класу «Казначейські і міжбанківські операції»,

другого класу «Операції з клієнтами», третього класу «Операції з цінними паперами, інші активи і зобов'язання», четвертого класу «Довгострокові вкладення, основні засоби і нематеріальні активи» і п'ятого класу «Капітал банку»).

4. Внесення коригувань за наслідками інвентаризації (у разі виявлення відхилень даних обліку від даних інвентаризації).

5. Складання звіту про фінансові результати, балансу та інших форм фінансової звітності.

6. Коригування показників звітності та формування приміток щодо подій після дати балансу.

7. Перевірка узгодженості показників звітності.

Фінансова звітність ТОВ «Ізі Кредит» складається на підставі даних бухгалтерського обліку банку з урахуванням коригуючих проводок щодо подій, які вносять корективи до даних після дати балансу за певний період часу.

1.2. Роль аналізу в управлінні діяльністю фінансових не банківських установ

Розуміння сутності вартості ресурсів, що залучаються у процесі діяльності є необхідним не тільки для дослідження складових вартості, а й залежність від кон'юнктури ринку, виду ресурсів.

Класичне вивчення явищ природи, господарських процесів неможливе без аналізу. “ Термін “аналіз” походить від грецького слова “*analyzis*”, що в перекладі означає “розділяю”, “розчленовую”. Отже, аналіз у вузькому розумінні являє собою розчленування явища або предмета на складові для вивчення їх як частин цілого. Таке розчленування дає змогу “заглянути усередину” досліджуваного предмета, явища, процесу, зрозуміти його внутрішню сутність, визначити роль кожного елемента в досліджуваному предметі або явищі. Чим детальніше буде розкладений на складові досліджуваний предмет (або явище), тим більше матимемо інформації для вироблення виваженої політики поведінки банку на фінансовому ринку” [2. с.115].

“Слід констатувати, що явища і процеси, які відбуваються в навколишньому середовищі, неможливо осмислити тільки за допомогою аналізу. Досить часто виникає потреба у використанні інших методів, наприклад синтезу, який виявляє зв'язки і залежності між окремими частинами досліджуваного предмета. Сучасна діалектика виходить із єдності аналізу й синтезу як наукових методів вивчення реальності. Тільки аналіз і синтез у єдності забезпечують наукове вивчення явищ у їх всебічному діалектичному взаємозв'язку. Отже, аналіз у широкому розумінні – це спосіб пізнання предметів і явищ навколишнього середовища, заснований на розчленуванні цілого на складові та вивченні їх у всьому розмаїтті зв'язків і залежностей” [9. с.5].

У зв'язку з суттєвими змінами на фінансовому ринку України зростає роль і значення аналізу не банківської діяльності установ, так і для його ділових партнерів, клієнтів, акціонерів фінансових установ і держави в цілому. Регулярне проведення аналізу своєї діяльності дає змогу йому ефективно управляти

активними і пасивними операціями для максимізації прибутку і забезпечення стабільного фінансового стану. Це особливо важливо в сучасних умовах, коли загострилося суперництво банків і небанківських фінансово-кредитних установ, які виконують різні операції щодо залучення вільних грошових ресурсів підприємств і населення. Такі установи успішно конкурують із банками, які здійснюють суто банківські операції, а також операції, які банки не мають права виконувати відповідно до законодавства (страхування, операції з нерухомістю та ін.). У вітчизняній економічній літературі поки що немає єдиного підходу до аналізу не банківської діяльності фінансових установ. Конструктивна роль таких досліджень полягає у їх спрямуванні на розроблення цілісного підходу до оптимізації управління фінансовими установами.

Аналіз досліджує не саму фінансову діяльність фінансової установи, а її економічні результати. Щоб виділити особливості, властиві тільки не банківському аналізу, потрібно виходити із сутності процесів діяльності фінансової установи. "Процес – це причинно обумовлена зміна подій, явищ, стан об'єкта відповідно до поставленої мети. Результати економічних процесів, які безпосередньо впливають на діяльність фінансової установи, плануються і прогнозуються у відповідних показниках, ураховуються в міру фактичного їх виконання і потім аналізуються. Але результати як наслідок процесів є не предметом аналізу не банківської діяльності, а його об'єктом. Предметом же аналізу є причини утворення і зміни результатів фінансової діяльності. Пізнання причинно-наслідкових зв'язків у діяльності банку дає змогу розкрити сутність економічних явищ і на цій основі дати об'єктивну оцінку досягнутим результатам" [2. с.232].

Тільки розкривши причиннонаслідкові зв'язки різних сторін діяльності, можна досить швидко розрахувати, як зміняться основні фінансові показники, обґрунтувати будь-яке управлінське рішення, обчислити зміни суми прибутку, економічні нормативи банківської діяльності у разі зміни кон'юнктури різних ринків. Отже, особливості аналізу не банківської діяльності є дослідження

причинно-наслідкових зв'язків економічних явищ і процесів, які прямо або опосередковано впливають на діяльність не банківської фінансової установи.

Обумовленість економічних явищ і процесів причинним зв'язком потребує від аналізу вивчення факторів, що викликають зміни тих чи інших показників. За допомогою аналізу установлюються найсуттєвіші факторні показники, які впливають на зміни результатів діяльності не банківської фінансової установи.

Аналіз факторів, що викликають зміни показників діяльності є обумовлений економічними явищами, що забезпечує встановлення найсуттєвіших факторних показників впливу на динаміку результативності діяльності не банківських фінансових установ. Водночас щільність взаємозв'язку між показниками, що аналізуються, забезпечує комплексне, органічно взаємопов'язане дослідження роботи не банківської фінансової установи. Основними об'єктами аналізу не банківської діяльності є такі:

- ✓ фінансово-економічна ситуація в країні;
- ✓ заходи щодо формування капіталу установ, а також його структура;
- ✓ якість активів (кількісний і якісний аналіз структури кредитно-інвестиційного портфеля банку);
- ✓ показники прибутковості функціонування не банківської фінансової установи, що дають змогу судити про ефективність його роботи;
- ✓ темпи зростання;
- ✓ показники ліквідності й платоспроможності, які характеризують його фінансову стійкість;
- ✓ показники економічних нормативів.[9. с.7]

Ця класифікація є узагальненою і в разі необхідності може бути деталізована. Отже, комплексний аналіз фінансового стану не банківської фінансової установи являє собою багатовимірне завдання. На рисунку 1.1. показана система комплексного аналізу не банківської діяльності, що включає аналіз власного капіталу, зобов'язань, аналіз активів (у тому числі аналіз кредитних операцій, інвестиційних та інших операцій банку з цінними паперами, валютних та інших активних операцій, аналіз не банківських послуг), аналіз

доходів і витрат банку, аналіз прибутку і рентабельності, ліквідності, аналіз ризиків та аналіз фінансового стану не банківської фінансової установи.

До суб'єктів внутрішнього аналізу належать: банківські спеціалісти, менеджери різних рівнів управління, аналітики, внутрішні аудитори та контролери, керівництво установи, консультанти, а до суб'єктів зовнішнього аналізу – аутсайдери банку й органи нагляду.

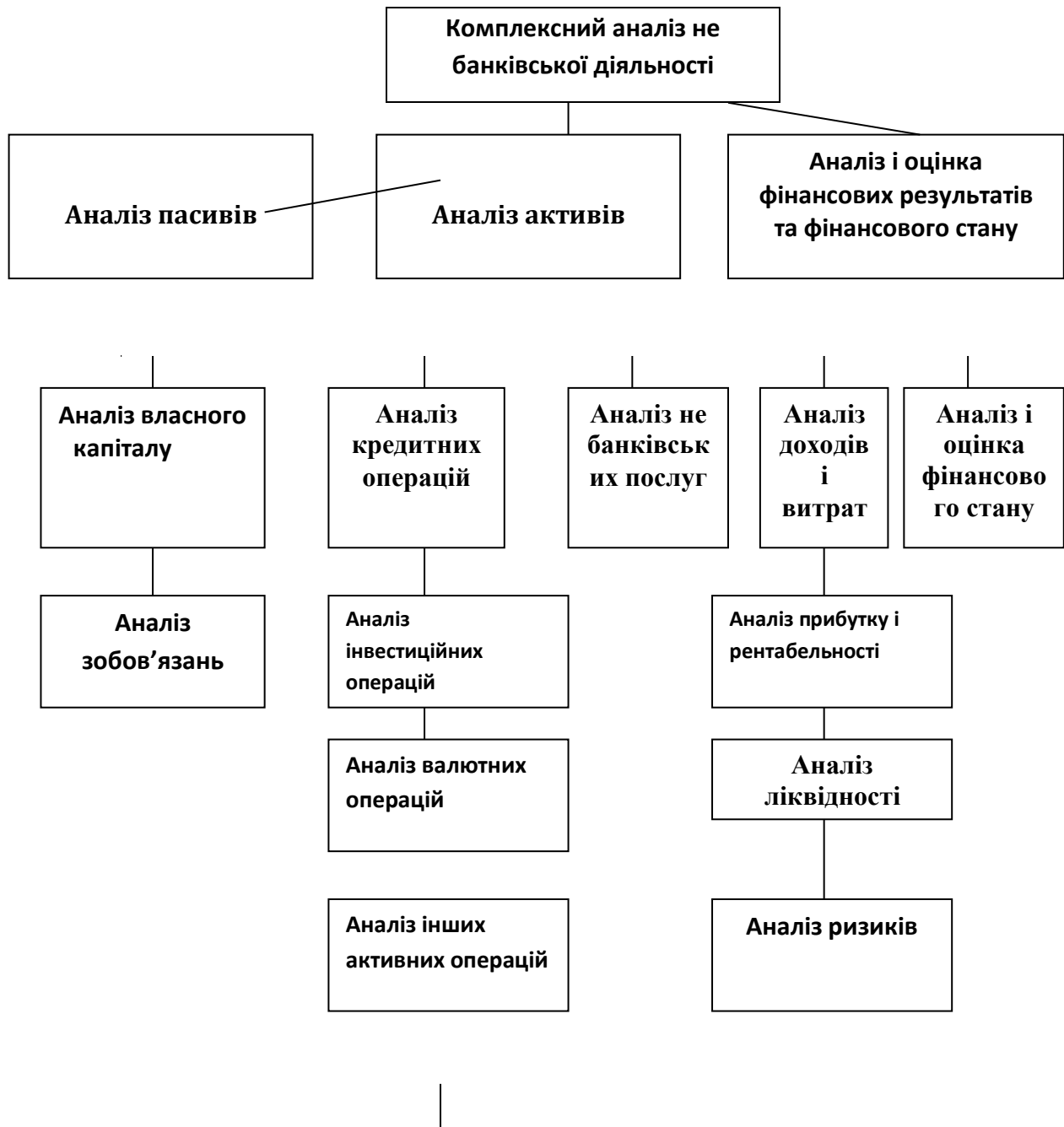

Рис.1.1. Система комплексного аналізу діяльності не банківської фінансової установи

Зміст і завдання аналізу формуються щодо із функцій, які виконує аналіз у системі інших економічних наук. Зокрема, такі:

1. Наукове обґрунтування поточних і перспективних планів. Практика засвідчує, що розробка науково обґрунтованих планів та вибір оптимальних варіантів прийняття управлінських рішень є неможливим без вивчення закономірностей розвитку банку і виявлення недоліків і помилок у діяльності та глибокого комплексного аналізу результатів діяльності фінансової установи та обґрунтованих прогнозів діяльності загалом.
2. Контроль щодо виконання планів і управлінських рішень. ”Окремі економісти занижують або зовсім заперечують цю функцію аналізу, вважаючи, що вона властива лише бухгалтерському обліку і контролю. Безумовно, бухгалтерський облік виконує суттєві контрольні функції в момент реєстрації, узагальнення і систематизації інформації під час здійснення фінансових операцій. Однак це не виключає контролю й у процесі аналізу банківської діяльності, що проводиться з метою не тільки констатації фактів й оцінки досягнутих результатів, а й виявлення недоліків, помилок та оперативного впливу на фінансову діяльність (наприклад, щоденний розрахунок і контроль встановлених економічних нормативів, контроль за дотриманням норми обов'язкового резервування залучених коштів, а також контроль відкритої валютної позиції)” [17, с.132]. Звідси є обґрунтованою необхідність підвищувати оперативність й дієвість аналізу діяльності господарюючого суб'єкта.
3. Пошук резервів підвищення ефективності функціонування банку на основі вивчення передового досвіду та досягнень науки і практики як одна з центральних функцій аналізу діяльності не банківської фінансової установи.
4. Оцінка результатів діяльності і виконання накреслених планів, а також оцінка досягнутого рівня розвитку і використання наявних можливостей. Об'єктивна

оцінка діяльності банку сприяє оперативному і ефективному управлінню з метою усунення виявлених відхилень.

5. Розроблення заходів щодо використання виявлених резервів у процесі функціонування банку сприяє підготовці рекомендацій, що дають змогу змінити (або коригувати) депозитно-кредитну з метою максимізації прибутку за умови помірного рівня ризику прийнятних показників ліквідності і платоспроможності [9, с.8]

Отже, аналіз діяльності не банківської фінансової установи є системою спеціальних знань, пов'язаних із дослідженням тенденцій усебічного розвитку, науковим обґрунтуванням планів і управлінських рішень, контролем за їх виконанням, оцінкою досягнутих результатів, а також пошуком, вимірюванням і обґрунтуванням резервів підвищення ефективності фінансових показників діяльності не банківських фінансових установ.

2. МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ТОВ «ІЗІ КРЕДИТ»

2.1. Облік розрахунково-касових операцій

Порядок здійснення касових операцій у національній валюті України поширюється на компанії незалежно від форм власності, виду діяльності та їх відокремлених підрозділів, а також фізичних та юридичних осіб. Цей Регламент застосовується як до резидентів, так і до нерезидентів. Компанії та приватні підприємці, які мають поточні банківські рахунки, зобов'язані зберігати свої кошти в установах банку.

У ТОВ «Ізі Кредит» виплати готівкою здійснюються безготівковою та готівковою. Грошові виплати в основному використовуються у взаємовідносинах компаній і організацій з населенням, тобто вони обслуговують рух доходів і грошових витрат населення.

У розрахунках між компаніями та організаціями майже всі економічні платежі (крім малих) здійснюються за допомогою переказів, які не є готівковою.

Сукупність усіх грошових платежів, незалежно від форми їх здійснення, представляє грошовий потік.

Більшу частину загального грошового обігу (понад 80%) становить негрошова ротація. Сфери застосування платежів у грошовій та безготівковій формі відокремлені одна від одної, при цьому вони органічно взаємопов'язані.

Організаторами та основними виконавцями розрахункових операцій є ТОВ «Ізі Кредит». Деякі безготівкові платежі, в основному невеликі, здійснюються компаніями та організаціями через поштові та телеграфні перекази через відділення.

Безготівкові платежі поділяються на дві групи: немісцеві та місцеві.

Крім того, безготівкові платежі відрізняються за способом оплати.

Основна форма оплати ТОВ «Ізі Кредит» – перерахування коштів з рахунку платника на рахунок провайдера через відповідні записи в них. Залежно від характеру платежу, процедури акредитації та інших умов кошти перераховуються

на різні рахунки компанії: чекові, кредитні та фінансові рахунки для капітальних вкладень. Альтернативою цій формі оплати є планові платежі, при яких виплати здійснюються не за кожну окрему доставку матеріальних цінностей, а на певний період, згідно з планом доставки.

Касові операції ТОВ «Ізі Кредит» полягають у тому, що компанія приймає готівку від своїх клієнтів, її видачу з кас банків, а також організацію готівкового обігу між клієнтом та банком.

ТОВ «Ізі Кредит» здійснює готівкові операції відповідно до таких принципів:

- всі комерційні організації зобов'язані зберігати свої кошти на банківських рахунках;
- суб'єкти Комерційні організації, які мають готівку, зберігають їх у касі в межах встановленого комерційним банком обмеження. Грошові кошти, що перевищують ліміт, повинні бути здані в банк і перераховані на розрахунковий рахунок протягом трьох днів з урахуванням дня надходження;
- витрати грошових коштів суб'єктами господарювання здійснюються за цільовим призначенням.

Готівкові операції ТОВ «Ізі Кредит» вимагають багато часу і є дорогими, тому банки, як правило, стягують своїх клієнтів за готівкові послуги, коли вони надають готівкові послуги своїм клієнтам.

Таблиця 2.1

Тарифи на банківські послуги у ТОВ «Ізі Кредит»

КАСОВІ ОПЕРАЦІЇ	
Видача готівкових коштів із рахунків у гривнях	1% від суми
Видача готівкових коштів із рахунків в іноземній валюті	1% від суми
Прийом готівкових коштів	Безкоштовно
Перший внесок коштів для формування статутного фонду	Безкоштовно
Переказ готівки на користь іншої особи без відкриття рахунку	1% від суми (не менше 500 грн.)
- на користь іншої особи – клієнта банку	2% від суми (не менше 500 грн.)
- на користь іншої особи – не клієнта банку	

Оформлення чекових книжок	25000 грн.
Видача дублікатів касових документів	500 грн.
Інкасація, доставка цінностей	За домовленістю
Надання банківської техніки для перерахунку грошових коштів	0,012 % від суми, але не менше 600 грн у т.ч. ПДВ
Перевірка справжності купюр в іноземній валюті	0,1% від суми в грн. по курсу НБУ на день платежу (min 1 USD)
Перевірка справжності купюр у національній валюті	0,01 % від суми
Перерахунок та обробка готівки при здійсненні операції між клієнтами	0,1 % від суми
Пластикова індикаторна пломба АЛЬФА – М	250 грн., у т.ч. ПДВ
Касове обслуговування бюджетних установ	За домовленістю
Підкріплення обігових кас інших банків	За домовленістю
Продаж одного бланка векселя	200 грн., у т.ч. ПДВ
Продаж ювілейних монет	По продажній вартості НБУ, плюс 10 % у т.ч. ПДВ
Видача копії Додаток № 2 до Постанови НБУ № 637 “Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні” від 15.12.2004 р.	100 грн.
Повторне перерахування готівки	1 % від суми;

Основним рахунком при обліку касових операцій є рахунок 1001 “Банкноти та монети в касі”. На рахунку обліковується готівка в національній валюті та іноземній валюті. За дебетом рахунку проводяться суми, що поступають до каси банку. За кредитом рахунку проводяться суми, що видаються з каси банку.

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків касових операцій у ТОВ «Ізі Кредит»

№	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Видача готівки з поточного рахунку	2600	1001
2	Повернення депозитів фізичним особам	2620	1001
3	Видача заробітної плати робітникам	3652	1001
4	Видача підзвітних сум	3550	1001
5	Повернення кредиту фізичною особою	1001	2202
6	Внесення невикористаної суми на відрядження	1001	3550
7	Надходження від населення по оплаті комунальних платежів	1001	2902
8	Сплата процентів за депозитом	2638	1001

9	Отримана комісія за касове обслуговування клієнтів	1001	6110
10	Виплачена премія працівникам банку за підсумками	3652	1001
11	Касир видаткової каси одержав під звіт для здійснення операцій готівку	1001	1200
12	При підкріпленні каси здійснення доставка готівки іншому банку	1007	1001
13	Одержання готівки до каси банку	1001	1811

До головних бухгалтерів фінансових установ висуваються відповідні вимоги, передбачені Професійними вимогами до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ [42]. На думку авторів «Професійні вимоги поширюються на керівників та головних бухгалтерів таких фінансових установ: – страховики; – недержавні пенсійні фонди; – кредитні спілки; – кредитно-гарантійні установи; – ломбарди; – інші фінансові установи (крім банків, установ, що є професійними учасниками фондового ринку, інститутів спільного інвестування щодо їх діяльності на фондовому ринку, фінансових установ, які мають статус міжурядових міжнародних організацій, Державного казначейства України та державних цільових фондів). Фінансова установа самостійно: – вибирає форму організації бухгалтерського обліку; – визначає облікову політику; – вибирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку й способу реєстрації та узагальнення інформації в них з дотриманням єдиних засад, встановлених Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також з урахуванням особливостей своєї діяльності та технології обробки облікових даних; – розробляє систему й форми внутрішньогосподарського обліку, звітності та контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів; – затверджує правила документообігу та технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків та реєстрів аналітичного обліку; – може виділяти кошти на окремий баланс філії, представництва, відділення та інших відокремлених підрозділів, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, з подальшим включенням їх показників до фінансової звітності підприємства; –

визначає доцільність застосування міжнародних стандартів (крім випадків, коли обов'язковість застосування міжнародних стандартів визначена законодавством) » [42, 33].

Отже, відзначимо, що на ринку фінансових послуг небанківські фінансові установи відіграють значущу роль. Водночас, пропозиції фінансових послуг, що надаються фінансовими установами визначено доволі різноманітним. Державне регулювання діяльності таких фінансових установ здійснюється безпосередньо Нацкомфінпослуг, а порядок організації та ведення бухгалтерського обліку регулюється нормативними документами, що видані Міністерством фінансів України та Нацкомфінпослуг. Отже, бухгалтерський облік потрібно будувати з урахуванням особливостей діяльності небанківських фінансових установ відповідно до вимог чинних законодавчих актів.

2.2. Облік операцій з кредитування

Кредити - це основний вид активних операцій ТОВ «Ізи Кредит». Конкретні сфери застосування банківського кредиту визначаються відповідно до його призначення та складу учасників кредитних відносин. З огляду на характеристики кредитних операцій, прийнято виділяти:

- акредитація поточної діяльності компаній, пов'язаної із задоволенням їх потреб у оборотних коштах;
- акредитація інвестиційної діяльності компаній, спрямованої на збільшення основних фондів, відновлення та розширення виробництва;
- позики фізичним особам для задоволення різноманітних потреб споживачів;
- державні позики для покриття дефіциту бюджету.

Важливою умовою позик є надання кредитів банком для забезпечення безпеки. Способи забезпечення повернення позики: гарантія, гарантія, страхування. Крім того, присвоєння договорів, дебіторської заборгованості, товарно-матеріальних цінностей (сировина, напівфабрикати, комплектуючі,

готова продукція), проїзних документів, іпотеки (нерухомість, земля), цінних паперів, майнових прав, вимог, що належать покупцю, дорогоцінні метали та інші активи позичальника.

Кредитні операції – це відносини між кредитором та боржником (позичальником) з метою запозичення (отримання) тимчасового використання коштів, їх погашення та сплати. Це передбачає модерацію учасників відносин, насамперед працівників банку.

Кредитні операції банку поділяються на: активні та пасивні.

Таблиця 2.3

Кредитні операції ТОВ «Ізі Кредит»

Активні операції	Пасивні операції
1. Кредитування клієнтів. 2. Кредитування інших банків. 3. Депозити в інших банках. 4. Кошти на коррахунках в інших банках.	1. Депозити клієнтів. 2. Депозити банків. 3. Кредити банків, у тому числі національного.

Інакше кажучи, кредитні операції містять у собі: позикові операції і депозитні операції.

Позикові операції – це дії робітників ТОВ «Ізі Кредит» по наданню і (або) одержанню кредитів, їхньому поверненню й оплаті відповідних відсотків, а депозитні операції – дії тих же робітників по розміщенню і (або) притягненню до себе внесків, їхньому поверненню й оплаті відсотків, що заподіюються.

Кредити, які надаються ТОВ «Ізі Кредит» поділяються на:

1. за строками користування - короткострокові - до 1 року,
2. за забезпеченням:
 - а) забезпечені заставою (майном, майновими правами, цінними паперами);
 - б) гарантовані (банками, фінансами чи майном третьої особи);
 - в) з іншим забезпеченням (поручительство, свідоцтво страхової організації);
 - г) незабезпечені (бланкові).
3. за ступенем ризику:

- а) стандартні кредити;
 - б) кредити з підвищеним ризиком.
- 4) За методами надання:
- а) у разовому порядку;
 - б) відповідно до відкритої кредитної лінії;
 - в) гарантійні (із заздалегідь обумовленою датою надання, за потребою, із стягненням комісії за зобов'язання).
- 5) за строками погашення:
- а) водночас;
 - б) у розстрочку;
 - в) достроково (за вимогою кредитора або за заявою позичальника);
 - г) з регресією платежів;
 - д) після закінчення обумовленого періоду (місяця, кварталу).

На основі даних по кредитах ТОВ «Ізі Кредит», можна зробити висновок, що протягом 2016-2018 рр. кількість виданих кредитів поступово збільшувалася, що може свідчити про зростання довіри до ТОВ «Ізі Кредит» та вигідність надання таких кредитів. В період з 2015 по 2017 роки кредити банку перебувають приблизно на однаковому рівні, але порівняно з 2014 роком є дещо зниженими. Рівень кредитів ТОВ «Ізі Кредит» у 2018 році, порівняно з 2017 роком, знизився на 1362 млн. грн. (7162-8524), що може бути ознакою погашення кредитів.

Таблиця 2.4

Оплата за проведення кредитних операцій ТОВ «Ізі Кредит»

КРЕДИТНІ ОПЕРАЦІЇ	
Розрахункове обслуговування за кредитними договорами	0,2% від суми видачі, але * не менш ніж 100 грн. при кредитуванні в гривні (до 1000 грн. не стягується), * не менш ніж 50 доларів США при кредитуванні в доларах США (до 1 000 доларів не стягується), * не менш ніж 50 ЄВРО при кредитуванні в ЄВРО

	(до 1000 ЄВРО не стягується), *не менш ніж 500 російських рублів при кредитуванні в рос. рублях (до 5000 рублів не стягується), або згідно умов, передбачених кредитним договором. За другий та наступні роки користування кредитом: *за кредитами та кредитами частинами – 0,2 % від суми заборгованості за кредитом на дату закінчення першого та кожного наступного року користування кредитом; *за кредитними лініями – 0,2% від чинного ліміту кредитної лінії або згідно умов, передбачених кредитним договором.
Розрахункове обслуговування за кредитною лінією у разі, якщо Позичальник отримує та повертає суму кредиту в один і той же банківський день	За домовленістю
Розрахункове обслуговування за договорами овердрафта	0,2% від суми заключної угоди або згідно умов, передбачених кредитним договором
Письмова довідка про наявність позичкових рахунків, заборгованість та рух за ними	50 грн.
Підготовчі операції за надання кредитів	Від 100 грн. до 700 грн. – за згодою сторін (по угодах до 100000 грн.) від 300 грн. до 900 грн. – за згодою сторін (по угодах вище 100000 грн.)
Консультації за кредитами та заставними операціями	За домовленістю, у т.ч. ПДВ
Зміна умов кредитування з ініціативи Позичальника	Від 50 грн. до 450 грн. – за згодою сторін (по угодах до 100000 грн.) від 150 грн. до 550 грн.- за згодою сторін (по угодах вище 100000 грн.), або згідно умов, передбачених договором
Перевірка та юридичний аналіз договору застави	0,05 % від вартості предмету застави, вказаної в договорі, але не менше 150 грн.

	або згідно умов, передбачених договором у т.ч. ПДВ
--	--

Отже, визначення небанківської фінансової установи є досить зрозумілим. Перелік небанківських фінансових установ є досить широким, кожна установа надає власний продукт як вид діяльності та послуг. Кожен господарюючий суб'єкт, у тому числі небанківські фінансові установи, мають обов'язок вести бухгалтерський облік господарської діяльності та подавати звітність за результатами діяльності.

2.3. Облік доходів і витрат діяльності фінансової установи

Відповідно до принципу узгодженості, витрати та доходи, пов'язані з цими витратами, повинні бути відображені в обліку за той самий звітний період.

Ці принципи у компанії ТОВ «Ізі Кредит» застосовуються за таких умов:

- фінансовий результат операції, пов'язаної із наданням послуг, може бути досить точно оцінений;
- доходи або витрати породжують фактичну заборгованість (дебіторська заборгованість - у разі доходу та кредиторська заборгованість - у випадку витрат).

Якщо за попередні 2-3 дні місяця неможливо визначити точну суму доходу за відсутністю необхідних даних, то це потрібно враховувати в перші дні наступного місяця до дати подання щомісячний баланс, відповідно до порядку формування коригуючих заходів.

Якщо ці умови не дотримані, принципи нарахування та дотримання застосовуються в межах принципу застереження, згідно з яким як вартість активів або доходів банку, так і недооцінка його зобов'язань і витрат є неприпустимими. Банк визначає дохід від наданої послуги, якщо визначено, що отримає такий дохід, з обов'язковим врахуванням витрат, пов'язаних із наданням такої послуги; в

іншому випадку будуть враховані лише витрати, а доходи будуть враховані при фактичному отриманні.

У разі неотримання платежу протягом семи календарних днів, після строку, передбаченого договором, заборгованість за нарахованими доходами вважається простроченою.

У разі невизначеності банку щодо погашення боргу, факт його визнання є сумнівним, а в системі фінансового обліку бухгалтерські операції проводяться з урахуванням характеру операції, за якою обчислювались дохід:

Дт рахунок 1780 «Сумнівний борг за нарахованими доходами за міжбанківськими операціями»

Дт рахунок 2480 «Сумнівна заборгованість із нарахованого доходу за операціями з клієнтами»

Дт рахунок 3589 «Сумнівна заборгованість за іншими накопиченими доходами»

Рахунок розрахунку «Прострочений нарахований дохід».

За умови визнання заборгованості сумнівною без попереднього відображення на рахунках «Прострочені нараховані доходи» кредитується відповідні рахунки «Нараховані доходи».

Зазначені рахунки сумнівних заборгованостей (1780, 2480, 3589) надалі дебетуються в кореспонденції з відповідними рахунками класу 6 «Доходи» під час виконання операцій з нарахування доходів, визнаних сумнівними щодо отримання.

У разі часткового або повного погашення контрагентом сумнівної заборгованості за нарахованими процентними доходами, що обліковувалися на рахунках сумнівних нарахованих доходів, виконується таке бухгалтерське проведення:

Д-т рахунків «Поточний рахунок клієнта» або «Кореспондентський рахунок банку в НБУ»

К-т рахунків 1780 «Сумнівна заборгованість за нарахованими доходами за міжбанківськими операціями»; 2480 «Сумнівна заборгованість за нарахованими

доходами за операціями з клієнтами»; 3589 «Сумнівна заборгованість за іншими нарахованими доходами».

Під час розрахунку суми процентів (за кредитними та депозитними договорами) ураховується перший день і виключається останній день контракту. Дати початку та закінчення контракту визнаються за дати валютування.

Банки щомісяця ведуть накопичувальні реєстри коригувальних проведення, які згодом використовують для формування файла №02 (включають в обороти звітного місяця).

Термін зберігання документів такий самий, як меморіальних і касових документів дня (згідно з переліком документів Національного банку України, затвердженим постановою Правління НБУ від 23.12.96 за №327 та начальником Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України 05.12.96).

ТОВ «Ізі Кредит» встановило власний порядок здійснення коригувальних проведення, але за правилами та рахунками, визначеними згаданою постановою. При цьому банк контролює правильність здійснення коригувальних проведення.

Для здійснення коригувань на ТОВ «Ізі Кредит» використовують такі рахунки:

– балансові рахунки «Нараховані доходи» та «Прострочені нараховані доходи»:

- 1208, 1218, 1418, 1428, 1448, 1508, 1518, 1528, 2008, 2018, 2028, 2038, 2048, 2058, 2068, 2078, 2108, 2118, 2208, 2218, 3108, 3118, 3208, 3218, 3570, 3578, 3904;
- 1509, 1519, 1529, 2029, 2039, 2049, 2059, 2069, 2079, 2109, 2119, 2209, 2219, 3119, 3219, 3579;

– балансові рахунки «Нараховані витрати»:

1308, 1318, 1328, 1608, 1618, 1628, 2518, 2528, 2548, 2558, 2568, 2608, 2618, 2628, 2638, 3308, 3328, 3668, 3670, 3678, 3905;

– рахунки групи 351 «Дебіторська заборгованість за господарською діяльністю банку»;

– рахунки групи 352 «Розрахунки щодо податків та обов'язкових платежів»;

– рахунки групи 361 «Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю банку»;

– рахунки групи 362 «Розрахунки щодо податків та обов'язкових платежів»;

– рахунки неамортизованого дисконту:

1416, 1426, 1446, 3116, 3216, 3306;

– рахунки неамортизованої премії:

1417, 1427, 1447, 3117, 3217, 3307;

– рахунки резервів:

1490, 1491, 1590, 1591, 1790, 1890, 2400, 2401, 2490, 2890, 3190, 3290, 359;

– рахунки розділів 43-45;

– рахунки групи 350 «Витрати майбутніх періодів»;

– рахунки групи 360 «Доходи майбутніх періодів»;

За зазначеними рахунками залишок на початок наступного дня (у цьому прикладі на четверте число) буде розраховано на базі всіх операцій поточного дня (третього числа) з урахуванням коригувальних проведення.

Таблиця 2.5

Залишок на початок наступного дня на базі всіх операцій поточного дня

Балансовий рахунок	Вхідний залишок на третє число	Операції поточного дня	Коригувальне проведення	Залишок на четверте число
1208	2000	300	150	2450
6000	2000	300	150	2450
7040	5200	500	80	5780
2628	5200	500	80	5780

Коригування інших балансових рахунків здійснюється аналогічно.

У разі виконання коригувальних проведення за операціями в іноземній валюті використовується офіційний курс Національного банку України, що діяв на кінець звітного місяця, за який здійснюється відповідне проведення. У кінці поточного дня, що в ньому відображено операцію з коригування, переоцінювання валюти та визначення результатів такого переоцінювання виконуються у звичайному порядку.

Відповідно до законодавства «інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, що виникли у процесі її діяльності та відображені на відповідних рахунках (субрахунках) у бухгалтерському обліку є підставою для заповнення Звіту про фінансові результати та Звітних даних про доходи та витрати.

З огляду на нормативне регулювання бухгалтерського обліку доходів і витрат можуть мати місце невідповідність методики обліку видів доходів і витрат статтям (показникам) Звіту про фінансові результати.

Невідповідність простежується у першому розділі Звіту про фінансові результати який має однойменну назву: «Фінансові результати» та призначений для відображення доходів і витрат від усіх видів діяльності і визначення фінансового результату (чистого прибутку або збитку) за звітний період.

Фінансовий результат визначається виходячи з принципу нарахування і відповідності доходів і витрат:

- складова «нарахування» зазначеного принципу означає відображення в обліку доходів та витрат і відповідно фінансових результатів, у момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати коштів.

- складова «відповідність» цього принципу передбачає визначення фінансового результату шляхом зіставлення доходів звітного періоду з витратами цього ж періоду, понесеними для отримання цих доходів» [25].

Цей розділ формується за сумами оборотів на рахунках відповідно з Методичними рекомендаціями щодо ведення бухгалтерського обліку для обліку доходів від операційної та фінансової діяльності передбачені відповідні рахунки. Зазначимо також, що даним нормативним документом рекомендовано облік нарахованих процентів за користування кредитом. Оскільки доходи від нарахованих процентів за кредитами є основним видом доходів від основної діяльності, що було обґрунтовано вище, то вони повинні відображати і формувати однойменний показник Звіту про фінансові результати за рядком 010. Ще більш суперечливішою є ситуація відображення у звітності витрат з нарахованих відсотків на внески на депозитних рахунках. Відповідно до наведених вище обґрунтувань, у Звіті про фінансові результати нараховані

відсотки повинні відображатись за статтею «Інші операційні витрати» (код рядка 090).

Управління документами у ТОВ «Ізі Кредит» - це сукупність правил та правил, які регулюють передачу документів за сегментами компанії, їх обробку та реєстрацію під час фінансових операцій.

Правильна організація робочого процесу в ТОВ «Ізі Кредит» гарантує ефективність контролю за операціями в банківському секторі, прискорення надходження коштів у розрахунках, нормальний щоденний режим роботи з рівномірним навантаженням на бухгалтерський облік та експлуатаційне обладнання.

Банківський документ - це письмове розпорядження клієнта або працівника, щоб здійснити розрахунок готівкою або іншою банківською операцією.

Під банківськими документами ми маємо на увазі сукупність документів, які складають письмові докази операції та підстави для їх відображення в бухгалтерському обліку.

Банківські документи класифікуються за такими характеристиками:

- 1) в зоні складання: внутрішня і зовнішня,
- 2) за призначенням: адміністративний та виконавчий;
- 3) за обсягом: прості та узагальнені.

Спрощення опрацювання консолідованих документів: розробка документів, що використовуються для різних функцій. Як результат, форми платіжних доручень обробляють перерахування коштів та отримання обмежених чекових книжок, оплату товарів чи послуг.

Наприклад, розрахункові операції вказують найменування, місцезнаходження платника та постачальника та банків, які вони обслуговують, балансові та позабалансові рахунки, на яких відображаються операції, підпис клієнтів та інші реквізити.

Касові операції відрізняються за змістом. Залежно від характеру угоди документи з розрахунково-касових послуг поділяють на внутрішньобанківські та клієнтські.

Меморіальні документи використовуються для безготівкових переказів рахунків. Включають:

- платіжне доручення,
- меморіальні ордери,
- накази,
- чеки,
- інструкції кредитного відділу,
- акредитиви,
- електронні розрахункові документи,
- векселі.

Касові документи:

- прибуткові касові документи: попереднє повідомлення про готівку, видатковий касовий ордер, повідомлення;
- витратні: чеки, видаткові касові ордери.

Обсяг грошових документів, що подаються клієнтами, та ті, що оформлені у фінансовій установі повинні бути достатніми для відображення операцій на всіх особових рахунках. Надані клієнтами документи повинні мати підписи уповноважених відповідальних осіб клієнта та печатки. Підписи осіб, відповідальних за складання первинних документів на комп'ютерах, оформляються у вигляді пароля або іншим способом авторизації. Документ на машиночитаному носії повинен містити код особи, відповідальної за правильну підготовку документа. Фінансова установа та автор документа вказують код для конкретної особи на електронному носії, надаються технічні засоби, програмне забезпечення та організаційні умови, які виключають можливість використання інших кодів.

ТОВ «Ізі Кредит» розробляє графік робочого циклу, який затверджується менеджером банку.

Потік банківських документів проходить через ряд послідовних етапів.

На першому етапі перевіряється форма та зміст отриманих документів, визначається можливість проведення операції залежно від стану рахунку.

На другому етапі відповідальні виконавці підписують документи, а в деяких випадках і контролери. На третьому етапі документи групуються на балансові та позабалансові рахунки, здійснюють автоматизовану обробку документів та бухгалтерські операції.

На четвертому етапі документи групуються в папки для подання до поточного файлу.

3. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ У ТОВ «ІЗІ КРЕДИТ»

3.1. Аналіз розрахунково-касових та кредитних операцій

Важливим показником касових операцій є кількість клієнтів. Джерелом інформації є дані звіту (ф.№752). Аналіз здійснюється за абсолютними показниками в динаміці за 2-3 роки, водночас на його підставі дається оцінка наявності і динаміки кількості клієнтів. Приклад такого аналізу наведено за даними ТОВ «Ізі Кредит» в табл.3.1.

Таблиця 3.1.

Аналіз кількості клієнтів та особових рахунків ТОВ «Ізі Кредит» за 2020-2021р.

Назва статей	Кількість, одиниць		Відхилення
	На 01.01.2020р	На 01.01.2021р	
Кількість клієнтів, усього	1502768	1631453	128685
Кількість відкритих рахунків, усього	18135	23236	5101

Очевидним із наведеної таблиці є те, що в ТОВ «Ізі Кредит» у звітному році збільшилася кількість клієнтів на 128685 чол.

Характеристика кількості структурних підрозділів та працівників, які здійснюють касові операції в ТОВ «Ізі Кредит», дається на підставі внутрішніх документів банку з питань організаційної структури, його штатного розкладу, наявності і розвитку мережі банку. Збільшення кількості структурних підрозділів банку, де надаються розрахунково-касові послуги, та зростання чисельності працівників свідчать про зростання обсягів операцій.

Касові обороти характеризують суми надходжень у касу і видатків з каси банків, тому є головними показниками обсягів касових операцій. Порівняння

загальної суми оборотів за звітний місяць з оборотами за відповідний місяць попереднього року дає змогу виявити динаміку обсягів цих операцій. Джерелом інформації для аналізу оборотів за рахунками клієнтів є умовні дані оборотно-сальдового балансу (ф.№10).

Таблиця 3.2.

Суми касових оборотів ТОВ «Ізі Кредит» за жовтень місяць 2020р. та 2021 р.

Дата звіту	Дебет	Кредит	Загальний оборот
На 01.10.2017р, тис.грн.	2 660 284	2 002 980	4 663 264
На 01.10.2018р, тис.грн.	3 890 657	2 990 823	6 881 480
Відхилення, тис.грн	1 230 373	987 843	2 218 216

Як свідчать дані таблиці 3.2., обсяг готівкових операцій у ТОВ «Ізі Кредит» порівняно з минулим роком збільшився на 2 218 216 тис. грн.

Кількість документів на день є найбільш точним показником обсягу готівкових операцій. На підставі статистики платних документів визначається:

- загальна кількість документів за операційний день;
- кількість документів про операції з банківських розрахунків;
- кількість платних документів, що надсилаються в інші банки;
- кількість документів у квитанціях на рахунки клієнтів банку інших банків.

Зважаючи на великі коливання кількості документів у днях, оцінка повинна базуватися на середньоденних показниках.

Для організації касових операцій важливими групами клієнтів є економічні сектори, власник платежів, розмір платіжних рахунків, спосіб надання грошових документів, попит на готівку, платіжні інструменти.

ТОВ «Ізі Кредит» пропонує послуги на ринку декільком групам клієнтів, обслуговування яких суттєво відрізняється. Тому в процесі аналізу важливо визначити, який сегмент ринку надає готівкові послуги клієнтам.

На структуру касових операцій ТОВ «Ізі Кредит» впливає склад клієнтів за видами діяльності. Якщо ТОВ «Ізі Кредит» передусім обслуговує комерційні

компанії, то важливо, щоб він мав операцію з інкасації готівки та продавав її іншим банкам.

Безготівкові розрахунки проводяться на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді. Проведення розрахунків за цими способами суттєво різняться. Розрахунки з використанням системи «Клієнт-банк» здійснюються на підставі окремого договору між банком і клієнтом. Виявити значення електронної форми надання розрахункових документів можна на підставі статистики сплачених документів, яка ведеться щодня.

Банки в Україні можуть використовувати платіжні доручення, платіжні вимоги, гарантійні запити, векселі, чеки, банківські платіжні картки та інші дебети та кредити як платіжні інструменти.

Причинами, які впливають на доходи та витрати від операцій готівкою, є зміни обсягу операцій, ставок послуг готівкою за клієнтів, ставки інших банків за послуги готівкою, ставки Національного банку України за касове обслуговування комерційних банків, плату за інкасацію та транспортні послуги банкнот, монет, інших цінних паперів. Зміни цих ставок можуть впливати на маржу в деяких випадках, а зміни обсягу транзакцій є постійною причиною зміни безвідсоткової маржі. Тому доцільно спочатку визначити основні касові операції, за якими здійснюються комісійні та комісійні витрати, а потім визначити причини зміни цих доходів та витрат.

Джерелом інформації для аналізу доходів від комісій за видами послуг є дані аналітичного обліку доходів у банку, а саме: зворотний баланс, який проводиться щодня в розрізі артистів та показує обороти та залишки на аналітичних рахунках. Кожен банк використовує власну групування операцій за типом аналізу для обліку доходу. Аналіз структури комісійного доходу за видами операцій визначає операції, за якими банк отримує основну суму доходу, та напрями розвитку окремих видів операцій.

Банки оплачують послуги готівкою лише банкам, а витрати обліковуються на балансовому рахунку. Аналіз витрат проводиться на основі аналітичного обліку, а джерелом інформації є дані аналітичних рахунків у балансі. Плата за

касові послуги враховується не за типом операції, а за призначенням. Банківські збори складаються з витрат на: відкриття та закриття рахунків; ведення рахунків; міжбанківські перекази; видача, переказ, грошова підтримка; перереєстрація судових справ; придбання різних форм продукції, надання інформації; інші комісійні витрати.

Фізичним особам кредити надаються для придбання житла, транспортних засобів, товарів споживання, оплати послуг та інших споживчих потреб. Кількість фізичних осіб, які скористалися кредитними послугами збільшилась в порівнянні з початком минулого року майже в 1,6 разів і досягла 119 тис. чоловік. Перспективним напрямком діяльності є кредитування фізичних осіб з використанням міжнародних платіжних карток. На початок 2021 року кредитами з використанням карток, в т.ч. внутрішніх пластикових, скористалося понад 38 тис. позичальників, загальна заборгованість за кредитами яких склала 51709 тис.грн.

Загальна заборгованість зросла до 14 503,6 тис. грн.. проти 11 425,2 тис. грн.. минулого року, або на 26.9 %. ТОВ «Ізі Кредит» продовжує протягом 2019 року збільшувати обсяги кредитування найбільш привабливих галузей економіки: промисловість (на 24,4 %), сільське господарство (на 13,5 %) (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3.

Розподіл кредитів ТОВ «Ізі Кредит» у галузі економіки

Показники	01.01.2020	01.01.2021	Приріст, %
Загальна заборгованість,	14 503,6	11 425,2	26,9
у тому числі, за кредитами клієнтів, з них	14 494,0	11 308,1	28,2
промисловість	5 813,4	4 672,0	24,4
торгівля та громадське харчування	3 297,1	3 217,1	2,3
сільське господарство	1 523,4	1 342,5	13,5
транспорт і зв'язок	684,7	439,8	55,7
будівництво	777,3	434,2	79,0
житлово-комунальне господарство	93,6	48,1	94,6
інші галузі економіки	2 304,5	1 154,4	99,6
за кредитами банкам	9,6	117,1	-91,8

Дані таблиці 3.3 дозволяють відмітити, що значно більше коштів в кредит отримали такі галузі економіки, як транспорт (на 55,7 %), будівництво (на 79%), житлово-комунальне господарство (на 94,6 %), хоча ризик вкладень в ці галузі економіки залишається досить високим.

Не значним є збільшення запозичень таким галузям економіки, як торгівля та громадське харчування.

Заборгованість за кредитами інших банків знизилась зі 117,1 тис.грн. до 9,6 тис.грн., або у 91,8 %.

Якщо проаналізувати структуру кредитів ТОВ «Ізі Кредит» за видами економічної діяльності протягом 2021 року, можна зробити висновок, що найбільші обсяги кредитів зосереджені в промисловості (5831489 тис.грн., що складає 43,7% кредитів клієнтам - юридичним особам), в т.ч., кредити на видобування вугілля, лігніту і торфу - 777777 тис.грн., у виробництво електроенергії, газу та води - 728650 тис.грн., харчову промисловість - 772467 тис.грн., виробництво машин та устаткування - 457818 тис.грн., виробництво іншого транспортного устаткування - 13637 тис. грн., металургійну промисловість - 366385 тис.грн., видобування вуглеводнів та пов'язані з ним послуги - 332202 тис.грн..

Динамічному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності ТОВ «Ізі Кредит» серед вітчизняних компаній сприяє його активна зовнішньоекономічна діяльність. ТОВ «Ізі Кредит» пропонує фінансування зовнішньоекономічної діяльності клієнтів під страхування експортних кредитних агентств іноземних держав (HERMES (Німеччина), COFACE (Франція)).

Для фінансування зовнішньоекономічних контрактів клієнтів ТОВ «Ізі Кредит» в звітному році отримав другий консорціумний кредит у розмірі 60000 тис.дол. США. Організаторами кредиту виступили ING Bank N.V. (Нідерланди) та Deutsche Bank AG (Німеччина). Учасниками консорціумного кредиту стали 13 провідних банків світу: Deutsche Bank AG, ING Bank N.V., Raiffeisen Zentralbank Osterreich AG, Wachovia Bank N.A., WestLB AG, Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Landesbank Berlin Holding AG, Landesbank Hessen-

Thuringen Girozentrale, GarantiBank International N.V., Finansbank (Holland) N.V., Erste Bank AG, DHB Bank (Nederland) N.V.

ТОВ «Ізі Кредит» проводиться робота з іноземними компаніями щодо відкриття ними в ТОВ «Ізі Кредит» кредитних ліній з експортного фінансування українських підприємств під страхування експортних кредитних агентств іноземних держав (HERMES (Німеччина), COFACE (Франція), Atradius (Нідерланди), Eximbank (США).

ТОВ «Ізі Кредит» має акредитацію в державних агентствах Чехії (EGAP) та Італії (SACE) зі страхування експортних кредитів, це дає можливість організувати фінансування зовнішньоекономічних операцій на значні терміни зі ставкою, нижчою ніж на внутрішньому ринку України.

3.2. Аудит розрахункових та кредитних операцій

Аудитор (аудиторська фірма) повинен ретельно планувати свою роботу, контролювати їх діяльність, вести облік виконаної роботи. Тому планування аудиту слід розглядати як планування аудиту та специфічне планування аудиту. Аудиторська фірма розробляє стратегічні плани на кілька років та поточні бізнес-плани на поточний рік.

Це необхідно для чіткого обчислення штрафів, твердих оцінок, можливостей майбутнього розвитку.

Аудитор повинен спланувати аудит з наступною метою:

- це дасть вам можливість отримати достатню інформацію про справи клієнта. Отримання необхідного обсягу інформації допоможе аудитору зробити ґрунтовний висновок і, як наслідок, мінімізує юридичні зобов'язання та збереже хорошу репутацію фірми серед представників своєї професії;
- це допоможе утримати його в межах розумної вартості аудиту. Утримання витрат в розумних межах допоможе аудиторській фірмі (окремому аудитору) залишатися конкурентоспроможною і, отже, не втрачати своїх клієнтів, за умови, що компанія (аудитор) продемонструє, що вона надає послуги високої якості;

- це дозволить уникнути непорозумінь з клієнтом. Планування має ґрунтуватися на знаннях діяльності клієнта, ретельному вивченні їх характеристик та умов економічного середовища.

Планування аудиту базується на даних попереднього аналізу і повинно забезпечити:

- отримати необхідну інформацію про фінансову звітність та ефективність внутрішнього контролю;
- встановити очікуваний рівень довіри до внутрішнього контролю, тобто уточнити, наскільки добре аудитор може розраховувати на матеріал внутрішнього аудиту;
- визначити зміст, терміни та обсяг контрольних процедур, які будуть виконуватися на наступному етапі аудиту;
- координація роботи, проведеної для збору та аналізу інформації, необхідної для оцінки надійності та законності господарських та фінансових операцій, надійності балансу та фінансової звітності.

Відповідно до укладених договорів на аудиторське обслуговування метою планування аудиту є зосередження дій аудитора на важливих напрямках контролю, виявленні ймовірних порушень. Процес планування аудиту є важливим етапом аудиторського контролю, що має вплив на організацію аудиторської роботи загалом здійснення нагляду за роботою асистентів, зокрема, а також на процес координування роботи, делегування повноважень та залучення фахівців-експертів, партнерів з аудиту.

Характер планування залежить від організаційної форми, розміру та виду діяльності компанії, типу аудиту, правильної презентації аудитора про стан речей у компанії. Аудитор повинен розробити та задокументувати загальний план аудиту, визначити суттєвість помилок, а потім здійснити аудит плану.

Після належної розробки загального плану аудиту, аудитор приступає до підготовки програми аудиту. У свою чергу програма аудиту, її зміст та розмір залежать від розміру, типу та конкретних реквізитів компанії, умов аудиторської

угоди, а також деталей методів та прийомів, що використовуються аудитором під час аудиту.

У міжнародній та вітчизняній практиці рекомендується планувати та ревізувати касові операції на основі діаграми оцінки, заснованої на програмі. Через його побудову, це не лише перелік питань, які слід з'ясувати під час аудиту, не лише розкриває технологію процесу аудиту грошових операцій, але й дозволяє оцінити їх законність, зручність та правильність оформлення документів.

Нижче наводиться рейтингова таблиця, яка формулює її зміст відповідно до вимог інструкцій та вказівок НБУ щодо здійснення касових операцій (табл. 3.4).

Таблиця 3.4.

Перелік процедур при здійсненні аудиту касових операцій ТОВ «Ізі Кредит»

№ з/п	Аудитором перевіряється	Повинно бути встановлено
1.	Стан угод про повну матеріальну відповідальність осіб, що працюють з готівкою та іншими цінностями	Наявність угод з матеріально відповідальними особами і юридична правильність їх оформлення
2.	Дотримання порядку здійснення операцій в приходних касах	1. Правильність оформлення первинних документів, заповнення і ведення журналів їх реєстрації 2. Ідентичність даних первинних документів з даними касових журналів і книг, довідок, виписок з особистих рахунків клієнтів
3.	Дотримання порядку здійснення операцій у вечірніх касах та касах перерахування	Правильність заповнення супровідних відомостей до сумки з грошовою виручкою та документального оформлення інкасованої грошової виручки
4.	Дотримання порядку здійснення операцій видатковими касами	1. Правильність заповнення реквізитів видаткових первинних касових документів 2. Ідентичність даних останнім даним касових книг і журналів, а також випискам з особових рахунків клієнтів 3. Правильність ведення книги реєстрації сум, виданих під звіт касиру грошового сховища
5.	Дотримання порядку звірки і	1. Ідентичність даних касових обігів і

	заклучення операційної каси; організація контролю за видачею грошей	даних касових книг та журналів 2. Наявність підписів касирів і операційних працівників
6.	Дотримання повноти і вірності обміну цінностей у сховищах	1. Правильність комплектації та розфасування грошей і цінностей 2. Правильність ведення книги обліку цінностей, що знаходяться в сховищах
7.	Дотримання касового планування і ліміту залишків каси банку	1. Наявність касових планів клієнтів 2. Наявність встановлених банком лімітів клієнтам за залишком готівки грошей в їх касах 3. Дотримання клієнтами ліміту
8.	Дотримання ліміту розрахунків готівкою	Наявність ліміту для банку та його дотримання
9.	Дотримання правил касових операцій з валютною готівкою	1. Правильність заповнення первинних касових документів на надходження та видачу готівкової валюти 2. Ідентичність даних первинних документів і даних касових книг та журналів
10.	Стан звітності про касові обіги банку	1. Правильність обліку касових операцій в цілому (висновок) 2. Достовірність звітності про касові обіги в банку 3. Дотримання строків звітності

З урахуванням спеціалізації ТОВ «Ізі Кредит», обсягів тих чи інших операцій, замовлень керівництва тощо, у наведену таблицю можуть бути внесені зміни щодо кількості питань, які необхідно з'ясувати.

Наприкінці аудиту касових операцій проводиться оцінка стану вашої організації та бухгалтерського обліку та розробляються адміністративні або адміністративні заходи для усунення нерівностей та недоліків, а для покращення бухгалтерського контролю розробляються облікові заходи.

Досвід показує, що найчастішими порушеннями, виявленими під час аудиту касових операцій, є:

- порушення ліміту грошових коштів;
- порушення лімітів розрахунків готівкою;
- невірна документація та здійснення касових операцій;

- прав виправлення в квитанціях та квитанціях касових документів;
- передчасна реалізація касових запасів тощо.
- порядок проведення касових перевірок у касі.

На підготовчому етапі аудиту касових операцій аудиторі слід розглянути загальні проблеми організації готівкових коштів у ТОВ «Ізі Кредит»:

- інтенсивність готівкових операцій;
- основні адреси надходжень та грошових витрат;
- кваліфікація та практичний досвід працівників, які надають грошові кошти в банку;

– наявність договорів з банкоматами з повною відповідальністю. Касир несе повну відповідальність за збереження всіх прийнятих ним цінних паперів та будь-яку втрату, заподіяну банку внаслідок навмисних дій або внаслідок недбалого або нечесного поводження зі своїми зобов'язаннями. Тому після видачі наказу про призначення касира керівник банку зобов'язаний ознайомити касира з Положенням про здійснення касових операцій та укласти договір про його повну індивідуальну фінансову відповідальність.

- забезпечити облік грошових коштів для електронних операцій;

Там команда касирів у банку. Для забезпечення надійності та збереження готівкових коштів, відповідно до Положення про здійснення готівкових операцій у національній валюті в Україні, касир повинен бути ізольований від інших об'єктів, обладнаних спеціальним вікном для операцій з Клієнти та працівники сейф або металевий шафа, пожежна сигналізація, яка відповідає вимогам чинного стандарту.

Ретельне вивчення цих питань дозволить аудиторі видати думку про стан касових операцій у ТОВ «Ізі Кредит» ТОВ, виявити вузькі місця в організації їх обліку та можливі адреси порушень та помилок, а саме:

1. Безпосереднє розкрадання грошей не виправдане прямим розкраданням коштів, яке маскується надходженнями від банківських чиновників, бухгалтерів та інших працівників

2. Не бухгалтерський облік та надходження отриманих грошей Не облік та не надходження грошових коштів, отриманих від банку, не облік, а перерахування отриманих від різних фізичних та юридичних осіб грошових ордерів на вигідних ордерах, що не обліковують та не нараховують суми, отримані різними юридичними особами за неповне нотаріальне розкриття суми грошей

3. Надмірне зняття готівки в касі при повторному використанні тих же документів для зняття готівки на прилавок, надмірна амортизація готівки на прилавок через неправильний підрахунок готівки в касових документах та касових звітах, надмірне написання грошових коштів - тому що в коробці без мотивів або підроблених документів у підробленій скриньці підробляються законно оформлені документи зі збільшенням суми скасування.

4. Порухення лімітів залишку готівкових коштів для грошових платежів у розмірі, що перевищує ліміт невстановлення ліміту затримки залишку готівки при доставці надлишків залишків готівки до каси головного банку.

5 Здійснення платежів з різними людьми перевищує ліміт грошових виплат на суму, що перевищує ліміт.

6 Неправильне відображення касових операцій у синтетичних бухгалтерських записах, неправильне складання проводів, неправильне зняття залишків, невідповідність записів у записах записів у касі, звітах та касових документах.

На відміну від органів нагляду, аудитор повинен дотримуватися принципу конфіденційності; Усі встановлені порушення мають бути зафіксовані у Звіті керівництву клієнта та, за необхідності, в аналітичній частині аудиторського звіту, але не повинні розголошувати інформацію або повідомляти податкові органи.

Аудитор зобов'язаний повідомити клієнта про можливі покарання за виявлені порушення та допомогти їх усунути.

Проведення аудиту кредитних операцій у ТОВ «Ізі Кредит» пропонує три основні напрямки роботи:

– перевірити відповідність дій банку правовому полі, що регулює роботу з кредитуванням;

– навчальне дослідження якості кредитної роботи на всіх рівнях;

– навчання безпосередньо вивчає якість кредитного портфеля.

Для цього уважно перегляньте такі кредитні документи:

– заява на позику;

– висновок банку про запит клієнта;

– техніко-економічне обґрунтування;

– строкові зобов'язання;

– договір позики.

Закон України «Про банки та банківську діяльність» розглядає операції як кредит:

- розміщення позикових коштів від власного імені, на власні умови та на власний ризик;

- організовувати купівлю-продаж цінних паперів від імені клієнтів;

- операції на фондовому ринку від свого імені;

- надавати гарантії та гарантії та інші зобов'язання третіх осіб, що обумовлюють їх виконання грошовими коштами;

- придбання права вимагати гроші у вигляді товарів чи послуг, що надаються, беручи на себе ризик виконання зазначених вимог та прийняття платежів (факторинг);

- лізинг.

Таблиця 3.5.

Програма аудиту кредитних операцій ТОВ «Ізі Кредит»

	Аудитором перевіряється	Необхідно встановити
	Законність здійснення операцій	- Наявність необхідних підрозділів банку, передбачених законами та положеннями НБУ - Наявність необхідної кваліфікації, якщо вона

		передбачена - Без порушення кредитного законодавства (це стосується меж процентних ставок та вибіркового використання кредиту) - Дотримання кредитних договорів чинного законодавства (можна визнати їх недійсними)
	Нормативна регламентація кредитної роботи	- Наявність внутрішніх нормативних документів, що регламентують операції, які здійснюються (положення, технологічні карти). - Відповідність внутрішніх нормативних документів вимогам законодавства та НБУ. - Актуальність внутрішніх нормативних документів
	Організація роботи органів та підрозділів, що безпосередньо приймають рішення та супроводжують кредитні операції	- Наявність документів, які регулюють роботу відомства, відповідального за банк, який приймає рішення щодо позик (Правління, Кредитний комітет). - Наявність документів, які регулюють роботу підрозділів, безпосередньо присвячених кредитним операціям. - Дотримання механізму прийняття рішень щодо бажаності надання кредиту (зміна умов кредитної операції) та його документації з внутрішніми нормативними документами - відповідальність та авторитет людей, які безпосередньо беруть участь у процесі кредитної підтримки.
	Якість прийняття рішень щодо доцільності проведення кредитних операцій	- Обґрунтованість прийнятих рішень, глибина та якість вивчення проектів, що пропонуються до кредитування - Документальне оформлення аналізу - Участь інших підрозділів банку у процесі вивчення кредитних проектів (служба безпеки, юридична служба та _н..)
	Якість виконання рішень органу, що приймає рішення щодо доцільності проведення кредитної операції	Відповідність умов договорів прийнятим рішенням
	Якість супроводження кредитних операцій	- Наявність усіх необхідних документів у питаннях кредитування клієнтів (необхідні юридичні документи, фінансова звітність, документи, що підтверджують навмисне використання кредитних коштів, юридичні документи на предмет гарантій, інші необхідні

	документи) - релевантність документів, отриманих від позичальника (в основному стосуються фінансових звітів) - Наявність внутрішньобанківських бухгалтерських документів (скасування / повернення коштів, нарахування / відшкодування відсотків, публікація гарантій тощо) та їх відповідність умовам договорів - Наявність документів (копій), що підтверджують правочинність операцій (рішення відповідного органу), відповідність параметрів операцій рішенню (умови, суми, процентні ставки, забезпечення, інші умови) - точність операцій (надання та відшкодування коштів, нарахування відсотків, сплата, перерахування на додаткові рахунки, прострочені терміни, перерахування на непогашені процентні рахунки, що належать) - Наявність та оновлена документація щодо перевірки навмисного використання кредитних коштів, фінансового стану позичальника та гарантійного стану.
--	---

Аудиторська практика засвідчує, що найбільш типовими помилками й порушеннями у діяльності фінансових не банківських установ є відсутність документів, що підтверджують цільове використання кредитних коштів, можливо не актуальна фінансова звітність позичальника. Окрім наведеного, можуть мати місце порушення виявлені у результаті документального контролю щодо Актів перевірки цільового використання, Актів перевірки фінансового стану позичальника у період кредитування. У разі необхідності аудитори застосовують прийоми контрольних запитів та зустрічного аудиторського контролю.

3.3. Аналіз прибутку, рентабельності та оцінка фінансового стану

За 2021 рік ТОВ «Ізі Кредит» отримано чистого прибутку на загальну суму 34 750 тис. грн., що на 21 963 тис. грн. або 172% більше запланованого показника.

Перевиконання плану чистого прибутку досягнуто в результаті економії коштів по витратній частині бюджету, яка склала 32 278 тис. грн. або 31%. Економія коштів в значних розмірах утворилася по статті «витрати на формування резервів за кредитами і позиками» - 31 981 тис. грн. По цій статті при запланованих витратах на формування резервів в розмірі 28 945 тис. грн. фактично досягнуто їх розформування на суму 3 037 тис. грн. за кредитами приватного, малого та середнього бізнесу.

В той же час, нестабільний розвиток обсягів активно-пасивних операцій та відставання від плану фактичного рівня їх прибутковості стримало отримання додаткового прибутку на 8150 тис. грн. та на 2 981 тис. грн. за рахунок недосягнення запланованої динаміки розвитку комісійного результату. В цілому за рахунок цих двох складових втрати чистого прибутку є досить вагомими і досягли позначки 11131 тис. грн.

Таки чином, лише наявність економії витрат сприяла отриманню значного фінансового результату. При умові відсутності економії витрат на фоні допущених втрат прибутку дирекція отримала тільки-но 2472 тис. грн. річного прибутку при запланованому показникові її 787 тис. грн. (19%).

Таблиця 3.6.

Контребуційна маржа за 2021 рік, тис. грн., %

Показники	План	Факт	Виконання %
Об'єм активів (середньоденний)	1174128	1076303	91,7
Об'єм пасивів (середньоденний)	499013	480705	96,3
Об'єм активів (на кінець періоду)	1513128	1481133	97,9
Об'єм пасивів на кінець періоду	594431	628143	105,7
Процентний прибуток за активами	67774	59130	87,3
Процентний прибуток за пасивами	8303	8804	106
Внесок від власного капіталу	0	0	0
Мінімальний резерв на кор. захунку	-73	-80	110,4
Трансформація строків погашення	0	0	0
Чистий процентний дохід	76004	67854	89,3
Чистий комісійний результат	42118	39137	92,9
Торговий результат	0	0	0
Чистий дохід від інвестицій	0	817	0
Валові доходи	118122	107807	91,3
Витрати на формування резервів за кредитами та позиками	-28945	3037	-10,5
Нормативна собівартість продуктів/послуг	-17869	-13929	78
Внесок від власного капіталу нейтралізація	0	0	0
Витрати на страхування депозитів	-1478	-1557	105,4
Маржинальний прибуток I	69831	95357	136,6
Витрати на відділення вкл. Нормативна собівартість продуктів/послуг	-48966	-53840	110
Маржинальний прибуток II	20864	41517	199
Витрати на менеджмент бізнес лінії	-1632	-1567	96
Маржинальний прибуток III	19233	39950	207,7
Загальні накладні витрати	-5188	-5000	96,4
Маржинальний прибуток IIII	14045	34950	248,8
Інший операційний результат	-1258	-200	15,9
Внесок від власного капіталу (реконсиляція)	0	0	0
Прибуток до оподаткування	12787	34750	271,8
Податки	0	0	0
Чистий прибуток після оподаткування	12787	34750	271,8
Маржа за активами	5,80%	5,50%	95,1
Маржа за пасивами	1,70%	1,80%	110,1
Операційні витрати	75132,00%	76113,00%	101,3
Співвідношення операційних витрат до валових доходів	64,30%	70,70%	90,9

З таблиці видно, що середньоденний об'єм активів і пасивів ТОВ «Ізі Кредит» фактично за 2021 рік було виконано на 91,7 % і 96,3 %, відповідно. Також був майже виконаний план по чистому процентному доходу та чистому комісійному результату. Загалом чистий прибуток після оподаткування фактично виявився більшим на 271,8 тис. грн.. від запланованого.

Таблиця 3.7.

Співвідношення питомої ваги фінансових показників вертикалей в показниках дирекції, %

Показники	Вертикаль Корпоративного бізнесу	Вертикаль МСБ	Вертикаль приватного бізнесу
Обсяг комісійного результату	18,00%	37,00%	45,00%
Обсяг процентного результату	13,00%	39,00%	48,00%
Обсяг прибутку	19,00%	54,00%	27,00%
Обсяг кредитного портфелю	24,00%	37,00%	39,00%
Обсяг ресурсної бази	7,00%	23,00%	70,00%

В таблиці 3.8. наведені данні Балансу ТОВ «Ізі Кредит» станом на 31 грудня 2021 року.

Таблиця 3.8.

Структура активів та пасивів ТОВ «Ізі Кредит» тис. грн.

Найменування статей	2020 рік	Питома вага	2021 рік	Питома вага	Відхилення
Активи					
Кошти в НБУ та готівкові кошти банку	2411540	8,68	3232071	16,78	-820531
Казначейські та інші ЦП, що рефінансуються НБУ, і цінні папери, емітовані НБУ	300000	1,08	750000	3,89	-450000
Кошти в інших банках	1862860	6,71	1597364	8,29	265496
ЦП в торговому портфелі банку	10919	0,04	2925	0,02	7994
ЦП в портфелі банку на продаж	151603	0,55	174828	0,91	-23225
Кредити та зоборгованість клієнтів	20881983	75,17	12145297	63,05	8736686
ЦП в портфелі банку до погашення	3960	0,01	3953	0,02	7
Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	5142	0,02	28330	0,15	-23188
Основні засоби та нематеріальні активи	1675126	6,03	952761	4,95	722365
Нараховані доходи до отримання	90582	0,33	42235	0,22	48347
Відстрочений податковий актив	20864	0,08	0	0,00	20864
Інші активи	365252	1,31	331673	1,72	33579
Довгострокові активи, призначені для продажу	137	0,00	47	0,00	90
Усього активів	27779968	100,00	19261484	100,00	8518484
Зобов'язання					
Кошти банків:	6647176	23,93	1693258	8,79	4953918
У тому числі кредити, які отримані від НБУ	0	0,00	46026	0,24	-46026
Кошти клієнтів	17082075	61,49	15166803	78,74	1915272
Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	0	0,00	0	0,00	0
Боргові ЦП, емітовані банком	0	0,00	0	0,00	0
Нараховані витрати до сплати	194575	0,70	191226	0,99	3349
Відстрочені податкові зобов'язання	197891	0,71	16587	0,09	181304

Інші зобов'язання	441203	1,59	445354	2,31	-4151
Усього зобов'язання	24562920	88,42	17513228	90,92	7049692
Власний капітал					
Статутний капітал	2099935	7,56	14999970	77,88	-12900035
Капіталізовані дивіденти	0	0,00	0	0,00	0
Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	-2013	-0,01	-27189	-0,14	25176
Емісійні різниці	68164	0,25	0	0,00	68164
Резерви та інші фонди банку	66790	0,24	48376	0,25	18414
Резерви переоцінки, у тому числі:	622965	2,24	190284	0,99	432681
Резерви переоцінки необоротних активів	622445	2,24	191130	0,99	431315
Резерви переоцінки ЦП	520	0,00	846	0,00	-326
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) минулих років	17082	0,06	14072	0,07	3010
Прибуток/збиток звітного року, що очікує затвердження	344155	1,24	22716	0,12	321439
Усього власний капітал	3217078	11,58	1748256	9,08	1468822
Усього пасивів	27779968	100,00	19261484	100,00	8518484

Аналізуючи структуру активів та пасивів (табл.3.8.), ТОВ «Ізі Кредит» можемо сказати, що валюта балансу в 2021 році зросла на 8518484 тис. грн. По відношенню до 2020 року зобов'язання ТОВ «Ізі Кредит» збільшились на 7049692 тис. грн., чиста вартість - 1468822 тис. грн. І це свідчить про позитивну роботу фінансової компанії.

Ступінь покриття активів за рахунок власного капіталу характеризується спеціальним показником: мультиплікатор капіталу:

$$M = \text{статутний капітал (статутний капітал)} / \text{активи банку} * 100\%,$$

$$M_{2017} = 2009935 / 27779968 * 100\% = 7,24\%$$

$$M_{2018} = 14999970 / 19261484 * 100\% = 77,88\%$$

Акціонерне ТОВ «Ізі Кредит» – це гарантійний фонд для покриття можливих витрат. Звідси випливає, що чим менше значення показника, тим

більший ризик банківських втрат. Тому в 2021 році цей показник значно вищий, ніж у 2020 році, а це означає, що в ТОВ «Ізі Кредит» ризик збитків зменшився.

Два найважливіші показники аналізу прибутковості банку:

- відсоток рентабельності активів;
- відсоток рентабельності власного капіталу.

Відсоток повернення активів (так) = прибуток після оподаткування / середній загальний обсяг активів * 100%,

$$\text{Так 2021} = 344155 / 23520726 * 100\% = 1,46\%$$

Мінімальне значення коефіцієнта - 0,75, максимальне - 1,5%. Цей показник визначає рівень рентабельності загального активу. Тому розрахунки показують, що станом на 31 грудня 2021 року загальна активність банку на достатньому рівні.

Відсоток рентабельності капіталу (DK) = прибуток після оподаткування / середній капітал * 100%,

$$\text{DK 2021} = 344155 / 2482667 * 100\% = 13,86\%$$

Оптимальне значення індексу - не менше 15%, в нашому випадку цей показник трохи нижчий, тому необхідно збільшити прибутковість банківського капіталу.

У 2021 році порівняно з 2020 роком чистий процентний дохід збільшився на 568118 тисяч. грн., Чистий комісійний дохід - 149324 тис. грн., Посередницький дохід зменшився на 5535 тис. грн., Загалом за рік дохід ТОВ «Ізі Кредит» збільшився на 707983 тис. грн., що є позитивною тенденцією. Чистий прибуток ТОВ «Ізі Кредит» збільшився на 321439 тис. грн.

Основні фінансові показники банку станом на 01.01.2022 р. наступні:

Таблиця 3.9.

Основні фінансові показники ТОВ «Ізі Кредит» станом на 01.01.2022 р.

Показник	Сума, млн. грн.
Активи	27 692,9
Капітал	5 115,6
Кредитний портфель фізичним особам	4880,14
Кредитний портфель юридичним особам	16856,73
Статутний капітал	3 639,121

Стратегічною метою ТОВ «Ізі Кредит» є побудова великої універсальної компанії, яка працює у всіх сегментах.

Метою діяльності ТОВ «Ізі Кредит» залишається одержання прибутку для власного розвитку і задоволення потреб його акціонерів, надання різноманітних послуг клієнтам та контрагентам.

Ключові позиції ТОВ «Ізі Кредит» на українському ринку були визнані численними рейтингами та дослідженнями. В результаті успішного розвитку і впровадження нових депозитних продуктів та послуг ТОВ «Ізі Кредит» у травні 2021 року отримало найвищий рейтинг надійності відповідно до оцінки РА «Експерт-Рейтинг», став переможцем конкурсу міжнародної дослідницької агенції InMind «Фаворити успіху 2021» в номінації «Найкраща кредитна програма».

Таблиця 3.10.

Частка цільового ринку і рейтинг ТОВ «Ізі Кредит»

	2019		2020		2021	
	Частка	Рейтинг	Частка	Рейтинг	Частка	Рейтинг
Активи	3,3%	10	3,5%	8	2,5%	10
Корпоративні кредити	4,1%	7	4,2%	8	2,9%	8
Роздрібні кредити	2,3%	9	3,1%	7	2,3%	9
Кредитний портфель	3,5%	9	3,8%	8	2,7%	9
Кошти юридичних осіб	3,5%	5	7,8%	3	3,1%	7

Ринок фінансових послуг характеризується високим рівнем конкуренції, яка виникла разом з банківською справою. Основними конкурентами ТОВ «Ізі

Кредит» є ТОВ «Євро гроші», оскільки він є лідером небанківських фінансових установ ринку України, а також ТОВ «Моней вео» та ФК «Готівочка», оскільки це одні з найбільших небанківських фінансових установ України.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного нами дослідження виокремимо наступні висновки.

Izi Credit (TM iCredit) - небанківська фінансова компанія, що входить до міжнародної фінансової групи Holding Management Group, і протягом 11 років зберігає лідируючі позиції на ринку споживчих кредитів України. Відповідно до статуту ТОВ «ІЗІ КРЕДИТ» є фінансовою компанією, яка пропонує швидкі кредити готівкою.

Організаторами та основними виконавцями розрахункових операцій є ТОВ «Ізі Кредит». Деякі безготівкові платежі, в основному невеликі, здійснюються компаніями та організаціями через поштові та електронні перекази.

Основна форма оплати ТОВ «Ізі Кредит» - перерахування коштів з рахунку платника на рахунок провайдера через відповідні записи в них. Касові операції полягають у тому, що компанія приймає готівку від своїх клієнтів, її видачу з кас банків, а також організацію готівкового обігу між клієнтом та банком.

Кредити - це основний вид активних операцій ТОВ «Ізі Кредит». Конкретні сфери застосування банківського кредиту визначаються відповідно до його призначення та складу учасників кредитних відносин.

Характеристика кількості структурних підрозділів та працівників, які здійснюють касові операції у ТОВ «Ізі Кредит», надається на основі внутрішніх документів про організаційну структуру, його персонал, наявність та розвиток мережі фінансової установи. Збільшення кількості структурних підрозділів банку, що надає готівкові та розрахункові послуги, та збільшення кількості працівників свідчать про збільшення обсягу фінансових операцій.

Обсяг касових операцій у ТОВ «Ізі Кредит» порівняно з минулим роком збільшився на 2 218 216 тис. грн. Кількість документів на день є найбільш точним показником обсягу готівкових операцій.

ТОВ «Ізі Кредит» пропонує послуги на ринку декільком групам клієнтів, обслуговування яких суттєво відрізняється.

На структуру касових операцій ТОВ «Ізі Кредит» впливає склад клієнтів за видами діяльності.

За 2020 рік ТОВ «Ізі Кредит» отримало чистий прибуток у розмірі 34 750 тис. грн, що становить 21 963 тис. грн. або на 172% більше, ніж планувалося.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П. Й. Управлінський облік. Навчальний посібник. / П. Й. Атамас. – Д.-К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 440 с.
2. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика : навч. посіб. / О.Я. Базилінська. – К. : ЦУЛ, 2009. – 328 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік : Підручник / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, З.Ф. Канурна, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська – Житомир : ПП “Рута”, 2010. – 392 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : Підручник. / Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, Г.Г. Кірейцев та ін. – Житомир : ПП “Рута”, 2010. – 756 с.
5. Бухгалтерський облік для економістів і правознавців [Текст] : Навч. посіб. / За заг. ред. Ю. А. Кузьмінського. – К. : КНЕУ 2007. – 648 с.
6. Бухгалтерський облік та оподаткування [Текст] : Навч. посібник / За ред. Р.Л. Хом’яка, В.І. Лемішовського. – Львів: Бухгалтерський центр “Ажур”, 2009. – 1112 с.
7. Бухгалтерський облік: [навч. Посіб. Для студентів вищих навчальних закладів] / [За ред. М. Д. Корінька]. – Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – К.: ДП “Інформаційно-аналітичне агентство”, 2009. – 459 с.
8. Бухгалтерський фінансовий облік [Текст]: підруч. для студ. спец. “Облік і аудит” вищ. навч. закл. / Ф. Ф. Бутинець та ін.; за заг. ред. [із передм.] Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доповн. і переробл. – Житомир: Рута, 2009. – 912 с.
9. Герасимчук П.К. Державний фінансовий контроль:ревізія та аудит / П. К. Герасимчук. – К. : АВТ, 2004. – 424 с.
10. Гладких Т.В. Фінансовий облік: Навч. посіб. / Т.В. Гладких. – К. : ЦНЛ, 2007. – 480 с.
11. Голов С. Ф. Фінансовий облік [Текст] : Підручник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко, І. Ю. Кравченко, Г. А. Ямборко. – К.: Лібра, 2005 – 976 с.

12. Голов С.Ф. Управлінський облік : підручник. / С.Ф. Голов. – К. : Лібра, 2008. – 704 с.
13. Гончарук Я.А. Аудит : Навч. посіб. / Я.А. Гончарук, В.С. Рудницький. – К. : Знання, 2007. – 443 с.
14. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
15. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз : навчальний посібник. / Б.Є. Грабовецький. – К. : ЦУЛ, 2009. – 256 с.
16. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит. – К. : АВТ, 2004. – 424 с.
17. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит: Інтегр. навч.-атест. комплекс. – К. : АВТ, 2004. – 424 с.
18. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / П.К. Герасимчук. – К. : АВТ, 2004. – 424 с.
19. Деєва Н.М. Аудит : навч.-метод. посіб. / Н.М. Деєва, О.І. Дедіков. – К. : ЦУЛ, 2007. – 184 с.
20. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: Навч. посібник / Л.В. Дікань. – К. : ЦУЛ, 2004. – 245 с.
21. Добровський В. М. Управлінський облік : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В. М. Добровський, Л. В. Гнилицька, Р. С. Коршикова; за ред. В. М. Добровського. – К.: КНЕУ, 2003. – 235 с.
22. Добровський В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні : навчальний посібник. / В.М. Добровський. – К. : А.С.К., 2009. – 976 с.
23. Добровський В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні : навчальний посібник. / В.М. Добровський. – К. : А.С.К., 2009. – 976 с.
24. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики [Текст]: підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2009. – 422 с.
25. Закон України “ Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua>

26. Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21 грудня 2017 року N 2258-VIII (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

27. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22.05.2003 № 851-IV [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

28. Закон України “Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні” № від 26.01.1993 № 2939-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-12>

29. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.94 р. № 69 [Електронний ресурс] : сайт Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

30. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291 [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua

31. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз : теорія і практика: Підручник / Г.І. Кіндрацька. – Львів : Магнолія Плюс, 2006. – 428 с.

32. Коблянська О.І. Фінансовий облік : Навч. пос. / О.І. Коблянська. – К. : Знання, 2007. – 471 с.

33. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Микитюк Н. Я. та ін. Фінансовий облік. Підручник. – К.: “Хай-тек Прес”, 2011. – 544 с.

34. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/49/3605.html>.

35. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: 3:те видання. Навч. пос. / В.С. Лень, В.В. Гливенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 608 с.

36. Лень В.С. Фінансовий облік : навчальний облік / В.С. Лень. – К. : ВЦ “Академія”, 2011. – 608 с.
37. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во “Центр учбової літератури”, 2009. – 670 с.
38. Лишиленко О. В. Бухгалтерський управлінський облік: Навч. посібник./ О. В. Лишиленко. – К. : ЦУЛ, 2004. – 254 с.
39. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік : Підручник / О.В. Лишиленко. – К. : Вид-во “Центр навчальної літератури”, 2010. – 528 с.
40. Ловінська Л. Г. Бухгалтерський облік для економістів та правознавців у схемах і таблицях: Навч. посіб. / Л. Г. Ловінська, Я. В. Олійник, Л. О. Галат. – К. : КНЕУ, 2005. – 329 с.
41. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
42. Професійні вимоги до керівників та головних бухгалтерів фінансових установ : затверджені Розпорядженням Держфінпослуг від 13 липня 2004 року № 1590. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0955-04>
43. Руденко Л.В. Документація, документооборот і контроль в банках: текст лекцій. – К.: НМЦ “Укоопсвіта”, 1998.
44. Руденко Л.В. Організація міжнародних кредитно-розрахункових операцій в банках: Посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002: - 376 с. (Альма – матер).
45. Сопко В.В., Пархоменко В.М. Бухгалтерський облік у підприємницькій діяльності. – К.: Техніка. – 1993.
46. Сухарський В.С., Сухарський В.В. Ощадно-банківська справа. – Тернопіль: Астон, 2003. – 464с.
47. Савдакасов К. Комерційні банки. Управлінський аналіз діяльності. “Ось –89” 1998р.
48. Тиракало Р. І. Банківська справа: Навчальний посібник – Тернопіль: Карт – бланш, 2001 – 314 с.

49. Фінансово-банківська статистика. Практикум: Навч. посібник / П.Г. Вишків, П.І. Пасткр, В.П. Сторожук, Є.І. Ткач; За ред. Є.І. Ткача, - К.: Либідь, 2002. –324 с.

50. Халява С. Прибутковість і ліквідність комерційних банків та управління грошовою позицією. // Вісник НБУ, №5, 1997, с.34

51. Черкасов В.Е. Финансовый анализ в коммерческом банке. - М.: ИНФРА-М, 1995, с.35-68.

52. Шматов О. Методика визначення рейтингу комерційних банків в Україні. // Вісник НБУ, №5, 1997, с.39.